

Παναγιώτης Μαυροειδής,

μέλος Πολιτικής Επιτροπής του NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση*

Ερώτημα πρώτο: Γιατί αλήθεια απέτυχαν τα αστικά κράτη ως προς την πανδημία;

Η μια δέσμη αιτιών έχει να κάνει με τον πολιτικό τυχοδιωκτισμό τους. Τους πέρασε από το μυαλό ότι ίσως μπορούσαν – με ένα λοκντάουν λίγων βδομάδων ή έστω μηνών και ένα εμβόλιο που θα διαμόρφωνε το αόρατο χέρι της αγοράς- να αφήσουν **χωρίς διαταραχές** την πολιτική τους.

Δηλαδή να αποφύγουν να κάνουν ότι έπρεπε **προχθές** να είχαν κάνει, δηλαδή να σταματήσουν το γκρέμισμα των δημόσιων συστημάτων υγείας, να τα ενισχύσουν αποφασιστικά, να αναπροσαρμόσουν συνολικά τη λειτουργία της κοινωνίας με κριτήριο τη προστασία του πληθυσμού με μέτρα στους χώρους δουλειάς και εκπαίδευσης, στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς για τη συνέχιση της κοινωνικής ζωής και όχι με τις κατασταλτικές μεθόδους που ακολουθήθηκαν.

Ο «ιός της ..Κίνας και το Βατερλό της Δύσης

Προσπάθησαν στη συνέχεια να ενοχοποιήσουν την **Κίνα**, αλλά η αλήθεια είναι ότι 2 σχεδόν μήνες μετά το κλείσιμο της Wuhan, η Δύση δεν έκανε τίποτα και φυσικά η κατάσταση οδήγησε σε ήδη 3 εκ νεκρούς και στη χώρα μας πάνω από 9.000, ενώ στην Κίνα του 1,5 δις είναι 4600.

Υπάρχουν ωστόσο και **δομικές αιτίες** για την **ανικανότητα** των ισχυρών καπιταλιστικών κρατών να κάνουν κάτι ουσιαστικό.

Η αξία του ιδιωτικού κέρδους και η απαξία του χρήσιμου

Στην **παραγωγή και διανομή εμπορεύσιμων προϊόντων που φέρνουν κέρδος, ο καπιταλισμός τα πάει μια χαρά.** Αυτό ακριβώς όμως αποτελεί την τροχοπέδη για την ανάπτυξη **χρήσιμων προϊόντων** ή υπηρεσιών (αξιών χρήσης), όπως για παράδειγμα η **καθολική υγεία.**

Έτσι, με τα πρώτα μπορεί να φτιάχεται ένα μεγάλο ΑΕΠ, αλλά ο δημόσιος, καθολικός, μη εμπορευματικός τομέας υγείας, ανασαίνει με καλάμι.

Τρανό παράδειγμα στην ήπειρο μας η πατρίδα του νεοφιλελευθερισμού **Βρετανία** με τις εικόνες των γιατρών που αντί για στολές προστασίας είχαν δέσει **σακούλες σκουπιδιών.**

Τραγικό παράδειγμα επίσης η **Βραζιλία** του ακρο-νεοφιλελεύθερου Μπολοσονάρου, όπου έχει επιβληθεί **συνταγματική πρόβλεψη** για απαγόρευση αυξήσεων δαπανών για δημόσια υγεία επί 20 χρόνια!

Αποκρούουμε το επιχείρημα πως το εμπόδιο με την νόσο covid-19 ήταν το «**άγνωστο**» της υπόθεσης, ο «**εξωτερικός βιολογικός εχθρός** που μας κήρυξε **πόλεμο**» ή το **τεχνολογικό θέμα**, πως δηλαδή να βγάλεις εμβόλιο για ένα RNA ιό.

Το Βατερλό αρχικά με τις **μάσκες**, μιλάει από μόνο του. Το ίδιο και η έλλειψη των **ΜΕΘ** ή ο «εθνικισμός των **εμβολίων**».

Είναι πράγματι εκπληκτικό:

Ενώ ο σύγχρονος καπιταλισμός έχει μια ανυπολόγιστη παραγωγική ικανότητα, ενώ προωθούνται δραστηριότητες και ταξίδια στο διάστημα, επιδεικνύει μια τραγική ανικανότητα στοιχειώδους προσαρμογής στις ανάγκες προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κορωνοϊό, με τραγικές συνέπειες σε βάρος των εργατικών τάξεων και λαϊκών στρωμάτων σε όλο τον κόσμο, που διπλασιάζονται σε ότι αφορά τις γυναίκες, τη νεολαία, τους πρόσφυγες.

Η αλλεργία προς το σχεδιασμό και τη διεθνή συνεργασία

Ο αστικός κόσμος απεχθάνεται το **σχεδιασμό με κριτήρια καθολικότητας.** Όμως, η πανδημία αυτό απαιτεί.

Ο **ανταγωνισμός** πολυεθνικών και κρατών για κέρδη και πολιτική επιρροή, **αντίκειται στη διεθνή συνεργασία.** Η πανδημία όμως αυτό είναι που χρειάζεται. Ας δούμε το χάος με

τα εμβόλια...

Η μεγαλύτερη αποτυχία υπήρξε ακριβώς σε εκείνα τα καπιταλιστικά κράτη, όπου το κύμα των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων σε βάρος της εργασίας και των δημόσιων αγαθών, η λεγόμενη **ελευθερία της αγοράς**, είχαν εμπεδωθεί απόλυτα.

Ερώτημα δεύτερο: ποιος ο ρόλος των λοκντάουν στο πλαίσιο της απάντησης αστικών κρατών και κυβερνήσεων στην πανδημία;

Είμαστε εντός μιας **τριπλής κρίσης**, όπου η **υγειονομική** κρίση, συναντάται με την **οικονομική** και **περιβαλλοντική**.

Ο κορωνοϊός λειτούργησε ως **μεγεθυντικός φακός** για όλα τα δομικά αδιέξοδα του σύγχρονου καπιταλισμού και ως **επιταχυντής** της κρίσης του.

Πάνω από 10 χρόνια μετά από τη μεγάλη κρίση του 2008, αποδεικνύεται ότι εκείνη η δομική κρίση έχει **πολλές «ουρές»**, εν μέσω παράλληλα πολλαπλών εκδηλώσεων της περιβαλλοντικής κρίσης.

Απέτυχαν όμως σε όλα; Δεν είναι καθόλου έτσι.

Και κάθε άλλο παρά αυτή η αποτυχία που πιστώνεται ο καπιταλισμός της εποχής μας, σηματοδοτεί το **αναπόφευκτο τέλος**, ίσως από τον «τυφλοπόντικα της ιστορίας» που μπορεί να δουλεύει μόνος του.

Ήττα του καπιταλισμού από την πανδημία, νίκη εντός της πανδημίας;

Ο καπιταλισμός χάνει τη μάχη της πανδημίας, αλλά επιδιώκει να κερδίσει στρατηγικές μάχες εντός της, **αξιοποιώντας** την εργαλειακά και εκβιαστικά.

Πρώτο: αναζητείται **αντιστάθμιση** της οικονομικής ζημιάς για σημαντικές μερίδες του κεφαλαίου, με **πολιτικά κέρδη** σε βάρος της εργατικής τάξης και των λαϊκών τάξεων, με **σοβαρή περιστολή στα δικαιώματα της οργάνωσης, του κοινωνικού και πολιτικού αγώνα, των συλλογικών (και ατομικών) ελευθεριών και δικαιωμάτων**

Το **λοκντάουν** δεν ήταν μόνο το λοκντάουν έτσι «σκέτο» και δεν ήταν κυρίως για την πανδημία. Από την **πανεπιστημιακή αστυνομία** και την **κατάργηση του ασύλου**, ως το **συνδικαλιστικό νόμο** που διαλύει τα συνδικάτα, το **αμόκ βίας των ΜΑΤ** και την ειδική

στοχευμένη επίθεση στην αντικαπιταλιστική κομμουνιστική αριστερά, κοινός τόπος είναι η αλλαγή του πολιτικού ταξικού συσχετισμού στη ρίζα του.

Στα καθ' ημάς, δε φοβίζεται την κυβέρνηση της ΝΔ, ο κοινοβουλευτικός συσχετισμός, ούτε βέβαια ο ΣΥΡΙΖΑ που ψηφίζει τα μισά νομοσχέδια της ΝΔ, ούτε οι «συμβολικές κινητοποιήσεις». Χτύπησε και χτυπά πίσω από αυτά.

Δεύτερο, επιχειρείται η δρομολόγηση βαθύτερων αντεργατικών «μεταρρυθμίσεων» αναδιάρθρωσης του καπιταλισμού. Ένα μόνο παράδειγμα αρκεί εδώ: Καταργείται το 8ωρο και το ωράριο, όταν θα έπρεπε άνετα να μιλάμε για 6ωρο και 5ήμερο, με δουλειά σε όλους.

Πλευρά αυτών των «μεταρρυθμίσεων» είναι βέβαια και η «εκκαθάριση» των αδύναμων **πολυάριθμων μικρομεσαίων στρωμάτων** που σε χώρες σαν την Ελλάδα θα πάρει εξαιρετικά βίαια χαρακτηριστικά, με τις χρεωκοπίες που έχουν δρομοποιηθεί, μεγαλύτερες ίσως από αυτές που έγιναν με το μνημονιακό τσουνάμι

Η κεντρική σημασία της μάχης για τις λαϊκές ελευθερίες

Στις συνθήκες αυτές, το **ζήτημα των λαϊκών ελευθεριών** (όχι απλά της αστυνομικής καταστολής), αναδεικνύεται **κεντρικό πολιτικό ζήτημα**. Όχι με όρους αντι-ακροδεξιού δημοκρατικού μετώπου κοινοβουλευτικής αιχμαλωσίας και υποταγής στον δημοκρατικό πόλο του αστικού διπολισμού, αλλά ως **προϋπόθεση και πεδίο** σκληρού ταξικού εργατικού αγώνα για την **ανάσχεση της καπιταλιστικής επίθεσης** και της λογικής της **συναίνεσης** που τίθεται εντός του κινήματος και πρέπει να ηττηθεί.

Απορρίπτουμε ως κάλπικο το δίλημμα **υγεία ή ελευθερία**.

Καταλογίζουμε βαριές ευθύνες σε εκείνα τα ρεύματα της αριστεράς, ειδικά στην πρώτη πανδημία, που βλέπουν την κυβέρνηση και τα αστικά κράτη σε όλο τον κόσμο, «να μπαίνουν υποχρεωτικά» σε ρόλο ουδέτερο προστασίας του κόσμου, άρα τους οφείλουμε και συμμόρφωση, αν όχι και ανοιχτή στήριξη. Ποιος ξεχνάει εκείνες τις τραγικές δηλώσεις την περασμένη άνοιξη του τύπου «και εμείς αυτά θα κάναμε, αυτούς επίσης θα βάζαμε μπροστά»;

Με τον ίδιο τρόπο απορρίπτουμε και τον ισχυρισμό του Μητσοτάκη πως δήθεν **αντί της οικονομίας διάλεξε την υγεία**.

Από που και ως που; Μήπως αλήθεια σταμάτησε και δεν εντάθηκε η αντεργατική οικονομική πολιτική της κυβέρνησης εν μέσω πανδημίας

Πρέπει παράλληλα να δούμε τις **βαθύτερες τομές** που αυτή η κρίση επιταχύνει στον σύγχρονο καπιταλισμό.

Ερώτημα τρίτο: Ποιον καπιταλισμό έχουμε να ανατρέψουμε;

Παραφράζοντας τη φράση του Μαρξ, αν θέλουμε να αλλάξουμε τον κόσμο, πρέπει να τον ερμηνεύσουμε, να τον διαβάσουμε σωστά.

Ήδη από το 2008, στο πλαίσιο και της ευρύτερης συζήτησης για την 4η βιομηχανική επανάσταση και την επιτάχυνση της ψηφιοποίησης, έχει ξεχωρίσει ο ενισχυμένος ρόλος των ψηφιακών γιγάντων τύπου Amazon, Microsoft, Apple, Facebook, Alibaba, google κλπ. Αυτός ο κλάδος βγαίνει ενισχυμένος και από την κρίση του 2008 και τη σημερινή. Αν το πρώτο κύμα της λεγόμενης ψηφιακής επανάστασης μετά το 1980 έδωσε τη δυνατότητα μιας **παγκόσμιας διασύνδεσης της παραγωγής** καθώς και της κυκλοφορίας του χρήματος, η σημερινή φάση της σηματοδοτεί μια γρήγορη **εκτίναξη των ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιακών βιομηχανιών** και μάλιστα με ένα τρόπο που συχνά θολώνει τα όρια μεταξύ του φυσικού, ψηφιακού και βιολογικού κόσμου.

Συγκροτούνται νέοι τομείς βιομηχανιών και παραγωγής ψηφιακής τεχνολογίας, ενώ επίσης η ψηφιοποίηση διαπερνά οριζόντια όλους τους τομείς της καπιταλιστικής οικονομίας σφραγίζοντας έτσι αντίστοιχους μετασχηματισμούς σε αυτούς, όπως έκανε ο ηλεκτρισμός σε μια άλλη εποχή.

Στενά συνδεδεμένες με αυτή τη διαδικασία είναι η προώθηση της **τηλεργασίας** (με ακραία και χυδαία μορφή αυτής τη λεγόμενη **τηλεκπαίδευση**) και συνεπώς ο μεγαλύτερος **έλεγχος επί της εργασίας**, η εκτόπιση ζωντανής εργασίας από ρομποτικά συστήματα διαμορφώνοντας νέες στρατιές ανέργων και, κυρίως, τελικά η τάση συνολικής αντιδραστικής αναδόμησης των εργασιακών σχέσεων σε βάρος της εργατικής τάξης. Η λεγόμενη ψηφιακή επανάσταση συνδέεται ιδιαίτερα με το στρατιωτικοβιομηχανικό σύμπλεγμα, το χρηματοπιστωτικό τομέα, την πολεμική βιομηχανία, τα λογισμικά παρακολούθησης, τις εφιαλτικές εφαρμογές βιομετρικής και άλλους τομείς.

Συγκέντρωση ιδιοκτησίας

Όλα αυτά σε ένα γενικό μοτίβο, όπου η απαλλοτρίωση και **συγκέντρωση ιδιοκτησίας**

γίνεται κεντρικό ζήτημα. Τα **χρέη** νοικοκυριών και κρατών συνδέονται με αυτό.

Η **ιδιοκτησία** γης, θαλασσών, πόρων, υποδομών, υπηρεσιών, πατεντών, δεξιοτήτων, ανθρώπων με μια έννοια, συγκεντρώνεται όλο και περισσότερο.

Την ίδια στιγμή, η **αστική εξουσία** εξαπλώνεται και ισχυροποιείται μέσω της **συγκέντρωσης** ταυτόχρονα.

Απομακρύνεται προς τα πάνω σε αδιαπέραστους θεσμούς και είναι **παρούσα παντού προς τα κάτω**, πίσω και από τις πόρτες ταυτόχρονα.

Ορισμένοι μίλησαν για **κατασκοπευτικό καπιταλισμό**. Είναι και τέτοιος, καθώς η λεγόμενη ψηφιακή επανάσταση, συνδέεται με την επιτήρηση των πάντων.

Δεν είναι όμως μόνο αυτό. Επιχειρούνται τομές που σηματοδοτούν **από τη μια**, μια απίθανη **επέκταση** και της **εμβάθυνσης** κάτω και πίσω από όρια που καταργούνται και **από την άλλη** μια κάποια **επαναδημιουργία** χτισμένη με **υλικά καταστροφής**, με κλασικό αλλά όχι μοναδικό παράδειγμα τον πόλεμο, **μοχλεύοντας από τα έτοιμα** αφού πρώτα τα σκορπίσουν ανορθολογικά.

Είναι **καπιταλισμός της επέκτασης** σε βάρος της εργασίας, της εκμετάλλευση της παγκόσμιας εργατικής τάξης ακόμη και κάτω από το βιολογικό της όριο. Η βαθιά, αβυσσαλέα κοινωνική **ανισότητα**, συνέπεια της σκληρής **ταξικής εκμετάλλευσης**, αποδεικνύεται **σιαμαίος αδελφός** της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Είναι καπιταλισμός της ακόμη πιο βαθιάς και **καταστρεπτικής εξόρυξης φυσικών πόρων** με τη παλιά μορφή και εδώ εντάσσεται το κυνήγι των **σπάνιων γαιών** για την μικροηλεκτρονική, του **ουρανίου** για τα πυρηνικά, των **υδρογονανθράκων** ακόμη και με οικοπεδοποίηση των διεθνών θαλασσών.

Αλλά και **καπιταλισμός της εξόρυξης ψηφιακών δεδομένων και μεταδεδομένων** που αφορούν τους πάντες και στοιχειοθετούν τον έλεγχο ζωής και τον καθορισμό των προτιμήσεων, των συμπεριφορών και των ψεύτικων αναγκών, την ψηφιακή αστυνόμευση και επιτήρηση.

Είναι καπιταλισμός όχι απλά της **ιδιωτικοποίησης** των δημόσιων αγαθών, αλλά της **πλήρους απαλλοτρίωσης** κάθε φυσικού και ανθρώπινου και της μετατροπής των πάντων σε **ιδιοκτησία της αστικής ολιγαρχίας**, σε εθνικό και διεθνικό επίπεδο.

Είναι επίσης **καπιταλισμός της αποστέρησης της γνώσης**, του θρησκόληπτου μεταφυσικού αγνωστικισμού, της επιβολής της αμάθειας και επίδειξης της ως προσόντος. Αλλά παράλληλα είναι και **καπιταλισμός της ιδιοκτησίας της γνώσης**, της ιδιοποίησης των πνευματικών δικαιωμάτων και της **γενικής διάνοιας** με τη μορφή των πατεντών. Του ελέγχου της πληροφορίας και της διαστροφής της **επιστήμης** σε θλιβερή θεραπαινίδα των αστικών κρατών και των πολιτικών υπηρετών τους..

Καπιταλισμός «με τα όλα του» και το ιστορικό δίλλημα

Τούτος εδώ ο καπιταλισμός, είναι όχι μια «παρεκτροπή» από κάποιο ενάρετο αρχέτυπο ή όπως λένε οι αστοί ιδεολόγοι ή από τη «δημοκρατική μετάλλαξη» του όπως κλαίγονται οι ρεφορμιστές κάθε είδους, αλλά ακριβώς **ένας καπιταλισμός με τα όλα του**. Ένας ολοκληρωτικός καπιταλισμός υπερώριμος και καθολικός, που μας έρχεται από το χθες, για να απειλήσει περισσότερο από ποτέ το μέλλον της ανθρωπότητας αλλά και του πλανήτη. Αλλά και να μας υπενθυμίσει τη δουλειά που οι εργατικές επαναστάσεις του 20ου αιώνα άφησαν στη μέση.

Το συνολικό στοίχημα κατά τη γνώμη μας, τίθεται ως εξής:

Η μια προοπτική είναι οι δυνάμεις του κεφαλαίου σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο, να καταφέρουν να επιβάλουν νέες ιστορικού χαρακτήρα αντεργατικές τομές, όχι μόνο στο πεδίο της οικονομίας αλλά και στον στίβο του πολιτικού συσχετισμού. Αν τα καταφέρουν, αυτή η κρίση θα αποτελέσει μια ακόμη δομική κρίση που θα «αρθεί» με μια νέα καπιταλιστική ανασυγκρότηση σε βάρος της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων.

Η άλλη προοπτική είναι, οι δυνάμεις της εργατικής τάξης παγκόσμια θα θέσουν επί τάπητος την ανάγκη, αυτή η δομική κρίση να μετατραπεί σε **συστημική κρίση**, δηλαδή να τεθεί το ζήτημα της συνολικής αλλαγής υποδείγματος με **ανατροπή του καπιταλιστικού πλαισίου**.

Προφανώς η διαπάλη αυτή δε θα κριθεί άμεσα. Αυτό όμως δεν αναιρεί την ουσία της **πολιτικής κατεύθυνσης** που πρέπει να θέσει η σύγχρονη κομμουνιστική αριστερά, ως μια δυναμική, μειοψηφική αλλά υπαρκτή πολιτική τάση εντός του εργατικού κινήματος σε αδιάλλακτη διαπάλη με την αστική πολιτική, σε αντιπαράθεση και διάλογο με μεταρρυθμιστικά, ρεφορμιστικά ρεύματα εντός των αγώνων της εργατικής τάξης.

Ερώτημα τέταρτο: Νέο «κοινωνικό συμβόλαιο» ή αντικαπιταλιστική ανατροπή;

Γνωρίζουμε καλά ότι εντός του ευρύτερου στρατοπέδου όλων όσων στέκονται κριτικά απέναντι σε όψεις των συνεπειών του σύγχρονου καπιταλιστικού κόσμου, ηγεμονεύει μέσω πολλών παραλλαγών άλλη άποψη.

Το doughnut και η αναζήτηση νέου κοινωνικού συμβολαίου

Περισσότερο παραστατικά την αντιπροσωπεύει ίσως εκείνη η ιδέα που έχει διατυπωθεί, η οποία -ξεκινώντας στην ουσία από την άποψη ότι ο πυρήνας του σημερινού καπιταλισμού **δε μπορεί να ανατραπεί** - προτείνει μια **σταδιακή μετάβαση** σε μια κοινωνία και οικονομία τύπου **doughnut**.

Υπάρχει ένας **εξωτερικός κύκλος**, που συνιστούν τα οικολογικά όρια του πλανήτη.

Υπάρχει ένας άλλος μικρότερος **εσωτερικός κύκλος**, που συνιστούν οι όροι της επιβίωσης όλων των ανθρώπων.

Έξω από το μεγάλο κύκλο υπάρχει η κατάρρευση του πλανήτη και πρέπει να πείσουμε τον Μπέζος ή τον Μασκ να μην τον ξεπεράσουν. Να πουν δηλαδή, φτάνουν τα δολάρια και η εξουσία που έχουμε...

Από την άλλη μεριά, **μέσα από τον μικρό κύκλο**, υπάρχει η **τρύπα** και πρέπει να αγωνιστούμε να μη πέσουν στο πουθενά τα δισεκατομμύρια των κοινών θνητών.

Η πολιτική διαπάλη, στο πλαίσιο αυτής της αντίληψης, έχει τακτοποιηθεί σε μια **«ενάρετη» ζώνη** σε αυτούς τους δύο κύκλους.

Μέσα σε αυτή τη ζώνη ακριβώς είναι που χτίζονται είτε οι ονειροβασίες για νέο new deal ή πράσινο new deal αλλά Κόρμπιν και Σάντερς ή τα Βαρουφάκεια και αλα ΣΥΡΙΖΑ ευφυολογήματα του τύπου «Υπεύθυνη ανυπακοή», και άλλα σχετικά.

Ωστόσο, κανένα «κοινωνικό συμβόλαιο» δεν πρόκειται να γίνει. Ο καπιταλισμός για να διατηρηθεί χρειάζεται **συνεχή επέκταση**, όμως αυτή η επέκταση στη σημερινή εποχή **δεν έχει τις δυνατότητες** και τα υλικά της **χρυσής τριακονταετίας 1945-1975**, αλλά τα **συγκεκριμένα χαρακτηριστικά** και ποιοτικά στοιχεία που αναφέραμε και εδώ δε χωρούν ταξικοί συμβιβασμοί ούτε περιβαλλοντικές ευαισθησίες. Πολύ περισσότερο που ο σύγχρονος καπιταλισμός δεν νιώθει να απειλείται από ένα εργατικό κίνημα κομμουνιστικής προοπτικής ώστε να αναγκαστεί σε παροχές και υποχωρήσεις προς τους λαούς

Ας προσθέσουμε μια εικόνα που μαρτυρά πολλά. Το 2020 ήταν η χρονιά μιας καταστροφής για την ανθρωπότητα, αλλά και η χρονιά που οι **δισεκατομμυριούχοι** ήταν περισσότεροι από ποτέ. Προστέθηκαν 500 νέοι κροίσοι, 40 από επιχειρήσεις που έδρασαν για την πανδημία, 4 από MODEPNA 4 από την Κινέζικη Cansino, 1 από Pfizer/BioNTech και άλλοι.

Η καπιταλιστική ανάπτυξη της εποχής μας, απειλεί ταυτόχρονα και τα δύο όρια. **Και** να τινάξει τον πλανήτη στον αέρα **και** να στριμώξει τα εργατικά και πληβειακά στρώματα στο χείλος της κοινωνικής αβύσσου.

Η όποια μεγέθυνση των καπιταλιστικών οικονομιών, ακόμη και εντός της υποτιθέμενης ασφαλούς «ενάρετης ζώνης», μοιάζει περισσότερο με τον **ανεξέλεγκτο καταστροφικό πολλαπλασιασμό καρκινικών κυττάρων** σε ζωντανό οργανισμό.

Ρήξεις χωρίς ρήξη;

Το τελευταίο διάστημα στην Ελλάδα, αλλά και σε όλο τον κόσμο, είδαμε να αναπτύσσεται πολυποίκιλο φάσμα προτάσεων αγωνιστών και ρευμάτων της αριστεράς ή του αναρχικού χώρου, που παίζουν μαχητικό ρόλο σε πολλά κινήματα με ριζοσπαστικές διεκδικήσεις και αναζητούν πραγματικές ρήξεις. Την ίδια στιγμή ωστόσο **διστάζουν ή αρνούνται να δουν την ανάγκη της συνολικής ρήξης**. Την ανάγκη της **ενοποίησης και πολιτικού μετασχηματισμού των συγκρουσιακών τάσεων** στην κατεύθυνση μιας σύγχρονης κομμουνιστικής εναλλακτικής, εργατικής εξουσίας/δημοκρατίας, της επαναστατικής πολιτικής προσέγγισής της μέσα από ένα συνεκτικό αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα και πολιτικό μέτωπο μαχόμενων δυνάμεων.

Στην πραγματική ζωή ωστόσο, η άποψη «δεν αγγίζω το θέμα της εξουσίας, αλλά τα κάνω μαντάρα τοπικά ή σε ένα θέμα», συχνά, τελικά, υποτάσσεται σε μια fake «πρόταση (κυβερνητικής) εξουσίας» που σημαίνει αλλαγή τιμονιέρη, αλλά όχι αντικαπιταλιστική ανατροπή και αναδιοργάνωση των κοινωνικών σχέσεων.

Ερώτημα πέμπτο: Ο κομμουνισμός παρηγοριά του μέλλοντος ή μέτρο της επαναστατικής πολιτικής;

Έχουμε ανάγκη να σκιαγραφήσουμε σήμερα στοιχεία ενός κομμουνιστικού προγράμματος που να αφορούν τόσο τη **μετάβαση** δηλαδή την **επανάσταση**, όσο και τις ίδιες τις **κομμουνιστικές λύσεις** σε εθνικό και διεθνικό επίπεδο.

Την αναζήτηση των **δρόμων** και μαζί των **μορφών οργάνωσης** και πάλης για αυτή την

κατεύθυνση, ξεχωρίζοντας το ζήτημα μιας σύγχρονης **κομμουνιστικής οργάνωσης** και ενός ταξικά ανασυγκροτημένου **εργατικού κινήματος**.

Όχι με όρους νοσταλγίας, ούτε απολογητικής για ότι χρεωκόπησε στο όνομα του σοσιαλισμού (παρά το μεγαλείο των επαναστάσεων και των μεγάλων καταχτήσεων), αλλά με όρους κοινωνικής χειραφέτησης που γεννά η εποχή μας, αντλώντας από τις εφόδους και τα λάθη του παρελθόντος του εργατικού κινήματος.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, κέντρο των προσπαθειών μας δεν είναι το κοινοβούλιο και οι εκλογές, παρότι δεν αδιαφορούμε για αυτό και αξιοποιούμε κάθε μάχη για τη προώθηση της σύγχρονης κομμουνιστικής πρότασης, αλλά η **συγκέντρωση δυνάμεων, κομμουνιστών/ιών και αγωνιστών της αντικαπιταλιστικής αριστεράς** για την οικοδόμηση αυτού του στρατοπέδου.

Κομμουνιστικό πρόγραμμα που να εμπνέει στις πολιτικές μάχες του παρόντος

Δεν αντιλαμβανόμαστε τη συζήτηση για την **κομμουνιστική στρατηγική** ως εμπόδιο ή σε αντιπαράθεση με τον άμεσο κοινωνικό και πολιτικό αγώνα για αντίσταση απέναντι στην κυβέρνηση, την καπιταλιστική επίθεση και τη λογική της συναίνεσης μέσα στο εργατικό κίνημα ή την ανατρεπτική κοινή δράση για αυτό.

Ο ορίζοντας ενός επαναθεμελιωμένου στη σύγχρονη πραγματικότητα και δυνατότητα κομμουνισμού, μπορεί να **εμπνεύσει** τις διεκδικήσεις και να σπάσει την ακύρωσή τους στο πλαίσιο του «εφικτού», των κυβερνητικών εναλλαγών ή της απλής κομματικής αναπαραγωγής.

Πριν από όλα πρέπει να αγωνιστούμε ενάντια στο **σύγχρονο «καθεστώς εκμετάλλευσης»**. Ενάντια στην γενίκευση της ελαστικής και μαύρης εργασίας, την τηλεργασία, τη λεηλασία των ασφαλιστικών δικαιωμάτων, τους μισθούς πείνας. Ενάντια στη δικτατορία του κεφαλαίου στους χώρους δουλειάς, την κατάργηση του δικαιώματος στις απεργίες, τον κρατικό έλεγχο των συνδικάτων.

Πόσος είναι και που πάει αλήθεια ένας **εργατικός μισθός**; Πως σπαταλιέται μια μέρα για μια εργατική οικογένεια; Να παλέψουμε για δουλειά για όλους, με όλα τα εργασιακά, ασφαλιστικά και δημοκρατικά δικαιώματα, με άμεση μείωση του χρόνου εργασίας (5ημερο, 6ωρο, 30ωρο), με αύξηση των αποδοχών. Η απελευθέρωση χρόνου από την εργασία προς όφελος του χρόνου για συλλογικό κοινωνικό πολιτισμό και η ίδια η απελευθέρωση της

εργασίας από το δεσποτισμό του κεφαλαίου ή/και του κράτους στο πεδίο της παραγωγής κέρδους και κλοπής υπεραξίας, αποτελούν δρόμους σκιαγράφησης του κομμουνισμού της εποχής μας.

Να παλέψουμε για **αποκλειστικά δημόσια αγαθά**, υγεία, εκπαίδευση, ενέργεια, έρευνα και άλλους ζωτικούς τομείς. Αλλά και γενικότερα, ενάντια στην κυριαρχία της **καπιταλιστικής ιδιοκτησίας** και των νόμων της αγοράς, για τον περιορισμό τους, με στόχο την κατάργησή τους. Ποιο περισσότερο τρανταχτό παράδειγμα θα μπορούσαμε να έχουμε από το πόσο διαφορετική θα ήταν η αντιμετώπιση της πανδημίας αν είχαμε το πιο ασφαλές, κοινό, δωρεάν εμβόλιο (και φάρμακο) και ένα διεθνές εμβολιαστικό πρόγραμμα με κοινές οριζόντιες προτεραιότητες;

Θέλουμε **να ζήσουμε ελεύθερα**. Να παλέψουμε για τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις λαϊκές ελευθερίες. Για το δικαίωμα του λαού να αποφασίζει για το μέλλον του και να αγωνίζεται, να κατακτά και να επιβάλλει τα αιτήματά του, σε ρήξη με το αστικό κράτος του «κοινοβουλευτικού ολοκληρωτισμού» στην προοπτική του τσακίσματός του. Το πιο κακόγουστο ανέκδοτο, αλλά και αποτυχημένη πολιτική γραμμή, είναι να μιλούν σήμερα πολιτικά ρεύματα για «εκδημοκρατισμό του κράτους» και αδιατάρακτη συνέχεια του αστικού κράτους, αλλάζοντας μόνο την κυβέρνηση.

Θέτουμε την ανάγκη συνολικής αντιπαράθεσης και ανατροπής του πλαισίου της διαρκούς **μνημονιακής επιτροπείας**, της ΕΕ και του χρέους, θέτοντας ξανά **το θέμα της εξόδου από την ΕΕ**. Τι έκανε η ΕΕ στην πανδημία; Ότι κοινό μέσω ΕΕ πήγε να γίνει, όπως με τα εμβόλια, ήταν η απόλυτη καταστροφή! Η καπιταλιστική (δήθεν) διεθνοποίηση αποδεικνύεται επωφελής για τις πολυεθνικές και τις αστικές τάξεις (ιδιαίτερα των ισχυρότερων καπιταλιστικών κρατών) και καταστροφή για τα εργατικά συμφέροντα. Ο εργατικός κομμουνιστικός διεθνισμός αντίθετα, προτάσσει τα κοινά συμφέροντα των εργατών και των λαϊκών στρωμάτων σε όλο τον κόσμο. Ο κομμουνισμός της εποχής μας, θα αποδειχθεί ώριμος ακριβώς σε μια διεθνή βάση, φιλοξενώντας συναγωνιστικά και όχι ανταγωνιστικά διαφορετικά έθνη, παραδόσεις, πολιτισμούς, ενάντια τόσο στην καπιταλιστική πολτοποίηση όσο και στο δολοφονικό αδιέξοδο εθνικισμό και το θρησκευτικό φανατισμό.

Η κομμουνιστική αριστερά θα κριθεί και στο θέμα της πάλης για την **ειρήνη, τη φιλία και διεθνιστική αλληλεγγύη** των λαών στην περιοχή μας και τον κόσμο, ενάντια στους θηριώδεις πολεμικούς εξοπλισμούς, την αύξηση της θητείας, τον εθνικισμό, την επέκταση των βάσεων ΗΠΑ και ΝΑΤΟ, τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και τον αντιδραστικό ανταγωνισμό ελληνικής και τούρκικης αστικής τάξης, την επαναχάραξη συνόρων σε στεριά

και θάλασσα, την κούρσα θανάτου για τις εξορύξεις στις ΑΟΖ.

Η πανδημία μας προειδοποίησε: Η **μάχη ενάντια στην καταστροφική εκμετάλλευση του φυσικού περιβάλλοντος** από το κεφάλαιο, τη λεηλασία από τους «επενδυτές» των δημόσιων χώρων, δασών, βουνών, θαλασσών για την καπιταλιστική ανάπτυξη «παραδοσιακή» ή «πράσινη», η μάχη ενάντια στις εξορύξεις, τη μόλυνση και τις πόλεις τέρατα που επωάζουν τις αρρώστιες και τις πανδημίες, δεν αποτελεί φιοριτούρα αλλά έχει κεντρική θέση στις αντικαπιταλιστικές διεκδικήσεις και στο κομμουνιστικό πρόγραμμα.

Το ζήτημα της επάρκειας και ποιότητας διατροφής και της **αγροτικής παραγωγής**, αφορά ολόκληρο το λαό και την εργασία, άμεσα ή έμμεσα, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, της μισής Ελλάδας.

Να θέσουμε ζητήματα ενάντια στην ασυδοσία της καπιταλιστικής βιομηχανικής γεωργίας και κτηνοτροφίας που πλήττει το περιβάλλον και ξεκληρίζει τους μικρομεσαίους αγρότες. Οφείλουμε να δράσουμε ενάντια στα μεταλλαγμένα, να απαιτήσουμε δημόσιο έλεγχο στο κύκλωμα διάθεσης και στις τιμές των αγροτικών προϊόντων, αλλά και να υπερασπίσουμε τα δικαιώματα της πολυεθνικής εργατικής τάξης στην αγροτική παραγωγή, των μεταναστών/ιών σε αυτή, των φτωχών αγροτοκτηνοτρόφων και ψαράδων ενάντια στην πολιτική του κεφαλαίου και της ΕΕ που τους ξεκληρίζει και τους μετατρέπει ξανά σε δουλοπάροικους.

Κομμουνιστική χειραφέτηση χωρίς **κατάργηση της άνισης, ανισότιμης θέσης των γυναικών**, αλλά και κάθε διάκρισης λόγω φυλής, χρώματος, θρησκείας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή άλλης, δεν μπορεί να υπάρξει. Η ανατροπή της ταξικής εκμετάλλευσης είναι δομική αναγκαία προϋπόθεση, αλλά όχι από μόνη της ικανή συνθήκη. Στον αγώνα για την ισότιμη θέση όλων, οι κομμουνιστές συμμετέχουν με αυτή την αφετηρία, αποκρούοντας παράλληλα την υποδαύλιση από μεριάς αστικών και μικροαστικών ρευμάτων ποικίλων εμφυλίων εντός της εργατικής τάξης που επιτείνουν το πρόβλημα.

Ένα σύγχρονο κομμουνιστικό πρόγραμμα αναζητεί τους δρόμους της **κοινωνικής επανάστασης** στην εποχή μας. Τα προγράμματα έχουν νόημα μόνο όταν ταυτόχρονα αναζητούν τους δρόμους «διείσδυσής» τους, αποδοχής και τελικά διαμόρφωσής τους από την εργατική τάξη που προσεγγίζει την πολιτική πάλη μέσα από τα συμφέροντά της, ειδικά στις καμπές της πολιτικής πάλης. Δε νοείται επομένως επαναστατικό πρόγραμμα **χωρίς επαναστατική τακτική** και πολιτική. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν βαρύνουσα σημασία η επιλογή των πολιτικών στόχων σε κάθε περίοδο, αλλά και τα μέσα διεκδίκησης, τα **όργανα**

επιβολής της εργατικής και λαϊκής θέλησης. Στη σύγκρουση δύο κόσμων όπου ο ένας έχει το μονοπώλιο της βίας και ο άλλος δίνει τη διαβεβαίωση ότι «δε θα σπάσει κανένα τζάμι», ποιος περιμένουμε να κερδίσει; Πρέπει **να βάλουμε τον πήχη** που απαιτείται ως προς τα **συγκρουσιακά χαρακτηριστικά** του εργατικού και κομμουνιστικού κινήματος, για τα οποία οφείλουμε ανοιχτά να συζητήσουμε.

Για ζωή και ελευθερία

Αν η πανδημία αποδεικνύεται ένα υποπροϊόν του καπιταλισμού της εποχής μας, η αντιπαράθεση για την αντιμετώπισή της μπορεί και πρέπει να μετατραπεί σε πεδίο που θα αναδείξει την ανάγκη για τον **επαναθεμελιωμένο κομμουνισμό** της εποχής μας, την **οργάνωση** και **στράτευση** για αυτόν.

Όπως διαισθητικά είδαν και πολλοί μη κομμουνιστές, ακόμη και για την επιβίωση ένα κάποιο κομμουνισμό θέλουμε, πόσω μάλλον για **ζωή και ελευθερία**.

**Το κείμενο βασίζεται σε ομιλία στη διαδικτυακή εκδήλωση της Πρωτοβουλίας για νέο κομμουνιστικό πρόγραμμα και κόμμα στις 12//4/21*